USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Evy Šonkové a soudců Mgr. Tomáše Kocourka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobkyně: **Y. I.**, zastoupena JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2022, č. j. OAM-56/ZA-ZA11-P16-2021, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 4. 2023, č. j. 4 Az 11/2022-72,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Přehled dosavadního řízení

[1] Žalobkyně se žalobou podanou k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2022, č. j. OAM-56/ZA-ZA11-P16-2021, kterým bylo rozhodnuto o její žádosti o mezinárodní ochranu tak, že se jí mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

[2] Městský soud žalobu zamítl. Žalobkyně spatřovala důvody pro udělení azylu v tom, že čelila výhrůžkám, neboť na sociálních sítích zveřejňovala články o útlaku, kterému v Kazachstánu čelí ruskojazyčné obyvatelstvo. Na tyto články dostávala výhrůžné reakce a jednou ji v bydlišti vyhledal policista z místního okrskového oddělení v doprovodu dalších dvou neznámých osob a vyzval ji, aby odcestovala ze země původu, jinak bude mít problémy. Podle městského soudu žalovaný správně vyhodnotil, že azylový příběh žalobkyně není věrohodný. Žalovaný se při hodnocení věrohodnosti výpovědi žalobkyně zabýval všemi podstatnými okolnostmi (vnitřní a vnější konzistentností, plausibilitou azylového příběhu, chováním žalobkyně). Nad rámec toho městský soud přisvědčil i závěru žalovaného, že problémy, kterým žalobkyně v zemi původu čelila, by nebylo možné považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, a to pro jejich nízkou intenzitu.

Žalobkyně dále nevyužila žádné prostředky ochrany před tímto jednáním, které jsou v Kazachstánu dle informací zjištěných žalovaným dostupné.

[3] Dále se městský soud podrobněji zabýval protesty v Kazachstánu, ke kterým došlo v lednu 2022. Uvedl, že se žalovaný s těmito okolnostmi ve svém rozhodnutí vypořádal, byť podklady, z kterých vycházel, neučinil součástí správního spisu. Městský soud však v tomto pochybení nespatřoval důvod ke zrušení rozhodnutí žalovaného. Městský soud při jednání doplnil dokazování k událostem v zemi původu z ledna 2022, z něhož vyplynulo, že ve městě Almaty došlo k nepřiměřenému násilí vůči protestujícím, stejně tak i k celkovému zhoršení uplatňování lidských práv v zemi. Jedná se ovšem toliko o časově izolované období v lednu 2022 a nic nenasvědčuje tomu, že by se měla situace opakovat. Kromě toho odkázal městský soud na judikaturu Nejvyššího správního soudu zabývající se hodnocením těchto událostí z hlediska mezinárodní ochrany, podle které se nejedná o ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu (viz usnesení ze dne 7. 4. 2022, č. j. 1 Azs 9/2022-69). Žalobkyně ani neuvedla, jaký konkrétní vliv na její situaci mají zmíněné nepokoje v zemi původu (viz usnesení ze dne 14. 9. 2022, č. j. 10 Azs 144/2022-24).

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření k ní

[4] Proti tomuto rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadila pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Stěžovatelka má za to, že žalovaný od začátku nahlížel na všechny okolnosti jejího případu jako na nevěrohodné. Žalovaný nemůže založit své hodnocení toliko na tom, že stěžovatelka vycestovala ze země původu zcela bez problémů a že nemůže svoji aktivitu na sociálních sítích žádným způsobem doložit. Hodnotí-li městský soud postup tajných služeb, má stěžovatelka za to, že tuto skutečnost není možné objektivně posoudit přístupem a smýšlením ve svobodné demokratické společnosti. Žalovaný se dostatečně nezabýval její obavou plynoucí z upřednostňování občanů kazašské národnosti před obyvatelstvem ruského původu, což se projevilo i v událostech z ledna 2022. V těchto okolnostech vidí stěžovatelka naplnění důvodu dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

[6] Důvod nepřezkoumatelnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spatřuje stěžovatelka v tom, že městský soud pouze přebral argumentaci žalovaného o smyšleném důvodu žádosti o mezinárodní ochranu. Dále má stěžovatelka za to, že městský soud nevyvodil správné závěry ohledně nepokojů v Kazachstánu na počátku roku 2022. Ty městský soud totiž zužuje na pouhý konflikt vyvěrající z nárustu cen energií a ropy. Tyto okolnosti jsou ale pouhou záminkou pro eskalaci národnostního konfliktu.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti poukazuje především na to, že kasační stížnost je formulována jako obecný nesouhlas se správním rozhodnutím a napadeným rozsudkem. Zcela však postrádá konkrétnější polemiku se závěry žalovaného či městského soudu. Ohledně nepokojů z ledna 2022 zdůrazňuje, že stěžovatelka neuvedla žádnou souvislost mezi nimi a svojí situací.

III. Posouzení kasační stížnosti

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem.

[9] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval přijatelností kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech, které jsou v řízení před krajským soudem rozhodovány specializovaným samosoudcem, pro nepřijatelnost, pokud tato stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[10] Vymezením institutu nepřijatelnosti a výkladem konceptu přesahu vlastních zájmů stěžovatele se Nejvyšší správní soud podrobně zabýval v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[11] V souvislosti s tím, že kasační stížnost je psána velmi obecně, je třeba zdůraznit, že smyslem řízení o kasační stížnosti je polemika s rozhodnutím krajského soudu (viz usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, bod 8). Podrobnost přezkumu rozsudku krajského soudu se tak nutně odvíjí od kvality kasační stížnosti (viz rozsudek NSS ze dne 4. 4. 2019, č. j. 7 As 400/2018-105, bod 17).

[12] Předně neobstojí námitka, že je rozsudek městského soudu nepřezkoumatelný z toho důvodu, že převzal závěry žalovaného. Městský soud se v napadeném rozsudku zabýval všemi řádně uplatněnými žalobními body a srozumitelným způsobem je vypořádal. Dospěl-li přitom ke shodným závěrům jako žalovaný, nezakládá to nepřezkoumatelnost rozsudku.

[13] Nejvyšší správní soud podotýká, že žalovaný postavil své rozhodnutí na dvou závěrech: (i) tvrzení stěžovatelky jsou nevěrohodná; (ii) i kdyby bylo možné považovat tvrzení stěžovatelky za věrohodná, nedosahují jí tvrzené potíže intenzity pronásledování dle zákona o azylu, k čemuž přistupuje skutečnost, že stěžovatelka nevyužila žádné prostředky vnitrostátní ochrany. Aby byla stěžovatelka se svojí žalobou úspěšná, musela by vyvrátit oba tyto závěry. Městský soud se oběma závěry žalovaného zabýval a ztotožnil se s hodnocením žalovaného. Podmínkou úspěšnosti kasační stížnosti tak rovněž je vyvrácení obou závěrů městského soudu.

[14] První z výše uvedených důvodů neudělení mezinárodní ochrany stěžovatelka zpochybňuje tím, že bezproblémový odjezd ze země původu ani nedoložení příspěvků zveřejněných na sociálních sítích nemůže jít k její tíži.

[15] Posuzováním věrohodnosti výpovědi žadatele o mezinárodní ochranu a významem věrohodné výpovědi z hlediska dokazování skutečností relevantních pro rozhodnutí o žádosti se Nejvyšší správní soud ve své judikatuře již podrobně zabýval. Žadatel o mezinárodní ochranu není povinen prokazovat pronásledování své osoby jinými důkazními prostředky než svou vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností žalovaného, aby v pochybnostech o věrohodnosti výpovědi žadatele shromáždil všechny dostupné důkazní prostředky, které tvrzení žadatele zpochybňují (rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57). Při hodnocení svědecké výpovědi žadatele z hlediska její věrohodnosti se správní orgán musí zaměřit zejména na vnitřní a vnější konzistentnost jeho výpovědi, otázku, zda je tato výpověď dostatečně konkrétní, a její plausibilitu ve světle relevantních informací o zemi původu (viz rozsudek NSS ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, č. 4304/2022 Sb. NSS). Správní orgán může vyvrátit pravdivost tvrzení žadatele buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou mírou pravděpodobnosti, která nevyvolá zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu (viz usnesení NSS ze dne 12. 9. 2008, č. j. 5 Azs 74/2008-88). Ne vždy bude ovšem možné tvrzení žadatele potvrdit či vyvrátit. Pro taková tvrzení se obecně aplikuje důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti. Pokud je byť jen přiměřeně pravděpodobné, že tvrzení žadatele je pravdivé či že se určitá skutečnost udála tak, jak uvádí žadatel, žalovaný nesmí toto tvrzení prohlásit za nevěrohodné a vyloučit jej z dalšího posuzování; naopak, musí toto tvrzení vzít v potaz při celkovém posouzení odůvodněnosti žádosti a přiřadit mu patřičnou váhu. Pokud pak tvrzení žadatele splňuje podmínky uvedené v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, je žalovaný povinen z něho vycházet (viz rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS). Podle čl. 4 odst. 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU (dále jen „kvalifikační směrnice“) není, zjednodušeně řečeno, nutné, aby žadatel svá tvrzení doložil důkazy, pokud jsou kumulativně splněny následující podmínky: a) žadatel vynaložil veškeré úsilí, aby svou žádost odůvodnil, b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí, c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele, d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratší možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil, e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele.

[16] Byť to žalovaný výslovně nezmiňuje, je z odůvodnění jeho rozhodnutí zřejmé, že založil své závěry o nevěrohodnosti tvrzení stěžovatelky na nesplnění podmínek dle čl. 4 odst. 5 písm. b), c), d) a e) kvalifikační směrnice. Nenaplnění čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice lze spatřovat v tom, že stěžovatelka požádala o mezinárodní ochranu až po několika letech pobytu na území České republiky. Žalovaný označil za nelogické tvrzení stěžovatelky, že okrskový policista znal její jméno a příjmení, nikoliv však její tvář, ačkoliv na profilu na sociálních sítích vystupovala pod smyšleným jménem a naopak tam zveřejnila pravou fotografii své tváře [nedostatek hodnověrnosti ve smyslu čl. 4 odst. 5

písm. c)]. Nepřesvědčivě dle žalovaného působí vysvětlení, proč stěžovatelka nedisponuje jakýmkoliv důkazem o své aktivitě na sociálních sítích, a tedy nemůže obsah své výpovědi podpořit autentickými materiály [čl. 4 odst. 5 písm. b)]. Dále žalovaný poukázal na to, že stěžovatelka se zmínila o jí zveřejňovaných příspěvcích na sociálních sítích a komplikacích s tím spojených teprve v žádosti o mezinárodní ochranu, nikoli již při výslechu na policii v souvislosti se správním vyhoštěním, kde naopak sdělila, že jí nic nebrání ve vycestování do Kazachstánu. Tento rozpor, na nějž byla žalovaným při pohovoru dotázána, nedokázala uspokojivě vysvětlit [v tom lze spatřovat nenaplnění podmínky podle čl. 4 odst. 5 písm. e)].

[17] Stěžovatelka se v kasační stížnosti vymezuje toliko proti hodnocení jejího bezproblémového opuštění země původu a nedoložení aktivity na sociálních sítích. Jinými slovy, stěžovatelka se snaží argumentovat (byť v zásadě jednou větou a rozsahem, který nepostihuje všechny relevantní okolnosti vyplývající z rozhodnutí žalovaného a napadeného rozsudku) pouze proti závěru o nenaplnění podmínky podle čl. 4 odst. 5 písm. b) kvalifikační směrnice. To však ke zpochybnění závěru o nevěrohodnosti její výpovědi nepostačuje, neboť ten se opírá i o jiné okolnosti, které stěžovatelka vůbec nenapadá. Stručně shrnuto, kasační námitka stěžovatelky není způsobilá vyvrátit správnost závěru žalovaného a městského soudu, který se opírá o ustálenou judikaturu, o nevěrohodnosti její výpovědi.

[18] Nadto je třeba dodat, že stěžovatelka nikterak nezpochybnila druhý z důvodů neudělení mezinárodní ochrany, podle nějž tvrzení stěžovatelky (i kdyby byla pokládána za věrohodná) obsahově nenaplňují pojem pronásledování podle zákona o azylu. Tento nenapadený důvod neudělení mezinárodní ochrany (ve formě azylu) přitom obstojí sám o sobě.

[19] Stěžovatelka dále napadá hodnocení konfliktu v Kazachstánu na počátku roku 2022 ze strany městského soudu. Nicméně i v tomto ohledu se omezila na obecný a ničím nepodložený náhled na konflikt, neboť z důkazů provedených městským soudem nevyplývá stěžovatelčina interpretace nepokojů jako mezietnického konfliktu. Sama žádné důkazy k této skutečnosti nenavrhla. Nadto nevysvětlila, jak by se tato událost měla dotknout její osoby (viz usnesení NSS ze dne 14. 9. 2022, č. j. 10 Azs 144/2022-24, bod 9). Městský soud tak i v této otázce postupoval v souladu s judikaturou, na kterou přiléhavě poukázal.

[20] Zdůrazňuje-li stěžovatelka v kasační stížnosti, že se mezinárodní ochrany dovolává zejména z důvodu svízelného postavení ruské menšiny, k níž patří, v zemi původu, míjí se tato námitka s řádně a včas uplatněnými žalobními body. Stěžovatelce nic nebránilo, aby tuto argumentaci uplatnila již v řízení před městským soudem, neboť ji okrajově zmínila již ve správním řízení. Kasační námitka je proto nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[21] Citace části odůvodnění rozsudku NSS ze dne 31. 1. 2020, č. j. 5 Azs 105/2018-46, v samotném závěru doplnění kasační stížnosti se zcela míjí s rozhodovacími důvody žalovaného (i městského soudu), neboť neudělení mezinárodní ochrany není založeno na tom, že by stěžovatelka mohla využít alternativu vnitřního útěku.

[22] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že otázky, k nimž se vztahují jednotlivé kasační námitky, již byly všechny judikaturou vyřešeny, přičemž posouzení daných otázek

městským soudem je v zásadě souladné s touto judikaturou. Kasační stížnost je tedy nepřijatelná ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Jelikož je kasační stížnost nepřijatelná, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[24] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, či usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28). Stěžovatelka v řízení nebyla úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Procesně úspěšnému žalovanému nevznikly náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti, proto mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. října 2023

Mgr. Eva Šonková
předsedkyně senátu